

Шульга Б. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЧИННИКИ ФАКТОРНОГО ВПЛИВУ НА УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасна економіка характеризується динамізмом, невизначеністю, ризиком та багатофакторністю свого впливу на формування фінансових результатів підприємства і насамперед на його прибуток. Такі вимоги посилюють підхід до управління прибутком підприємства, вимагаючи новітніх заходів з організації системного застосування методів і інструментів на процес формування прибутку. За своєю природою прибуток підприємства є економічною категорією, який в динаміці відображає вектор господарської діяльності з отриманням сигналу про позитивні або негативні зміни в господарській діяльності, що потребує виявлення цих змін та приведення у рамки їх керованості.

З точки зору керованості, традиційними факторними змінами в господарській діяльності підприємства є зовнішні та внутрішні, які мають вагомий вплив на результати його діяльності. Проте такі фактори піддаються управлінському впливу і дозволяють проводити моделювання тих господарських процесів, від яких безпосередньо залежать результати діяльності підприємства. Якщо зовнішні фактори не залежать від керівного впливу на них підприємством – підприємство повинно адаптуватися під такі фактори змінюючи свою політику господарювання, то внутрішні фактори повністю підпадають під своє управління. В даному випадку управління внутрішніми факторами переслідує мету підвищення прибуткової діяльності, що підпорядковує в собі їх розподіл на частини об'єктів впливу за основними двома групами. До першої групи необхідно віднести нарощення реалізаційних обсягів, яке обумовлюється підвищенням конкурентоспроможності товарної продукції з її алгоритмом: споживча якість – рівень ціни [1].

Друга група – собівартість виробництва продукції, яка має відчутний

вплив на розмір прибутку, і саме у собівартості необхідно шукати резерви підвищення рівня прибутку підприємства, так як він формується на стадії виробництва. Провідного тут значення набуває питома вага валових витрат у структурі ціни готової продукції, і чим вони менші, тим вищий прибуток, і навпаки. Насамперед структурній будові товарної продукції притаманні свої співвідношення: високорентабельна, низькорентабельна і збиткова. Тому чим вища частка першого співвідношення (висока рентабельність), тим більший прибуток, що потребує оптимізації портфеля замовлень за рахунок збільшення частки високорентабельної продукції. При цьому значний ефект надасть ціна такої продукції – вона внесе зміни до обсягу продаж, збільшаться доходи, зумовить рух грошових потоків з яких позитивне сальдо перевтілиться у прибуток. В даному випадку нагальною задачею управління прибутком постає усунення цінових порушень, підвищення організації виробництва, умов праці, якості продукції, оптимізувати матеріально-ресурсну логістику підприємства.

Не менш вагомим фактором впливу на управління прибутком виступає і соціальна відповідальність, від її рівня залежить імідж і конкурентоздатність підприємства, що також сприяє підвищенню його прибутковості [1]. Адже прибуток – головний результуючий елемент бізнес діяльності, забезпечує потреби самого підприємства, його працівників і держави в цілому, так як на нього покладено функціональні навантаження: відтворення джерел фінансових ресурсів підприємства і держави, що спонукає до розширеного відтворення; стимул джерел власного капіталу; матеріальне заохочення працівників та соціальний їх розвиток; контроль за результативністю діяльності. Звичайно, ця функціональна група на перший погляд мало примітна, але враховувати її необхідно, оскільки перші дві групи можуть вичерпати себе, або знизити рівень свого управлінського впливу на формування прибутку, тоді це набуває інший рівень значимості, і може розглядатися як тактичні резерви підвищення прибутковості підприємства.

Функції контролю над цими резервами відводяться управлінському складу підприємства від вищої до нижчої його ланок, який несе відповідальність за їх

реалізацію, що пов'язано із перспективою функціонування самого підприємства. Такому підходу повинна сприяти зміна в отриманні інформації на параметричному рівні, де здійснення найбільш успішного контролю використання резервів з попередження негативного впливу вдається за рахунок впровадження управлінської концепції на основі «центру фінансової відповідальності», тобто делегованим повноваженням структурним підрозділам підприємства щодо самостійного прийняття управлінських рішень за умови повної відповідальності за їх прийняття. Це підпорядковує повну відповідальність при досягненні цільових показників діяльності в т.ч. і отримання прибутку, і досягається на основі вибору методів управління прибутком як кінцевим результатом господарських процесів підприємства на основі отримання повної інформації про всі факторні впливи які дозволяють його підвищити.

Таким чином, управління прибутком підприємства є повним віддзеркаленням його господарської діяльності, що породжує керованість методів і заходів для існування самого підприємства, де характер різноспрямованості може призвести як до покращення його бізнес діяльності, так і до її погіршення.

Список використаних джерел:

1. Гречко А. В. Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів збільшення прибутку [Електронний ресурс] / А. В. Гречко, О. М. Мельнікова // Ефективна економіка. – 2017. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5862>.